

महसूल व वन विभागांतर्गत विविध कार्यालयांतील आहरण व संवितरण अधिकारी यांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (VPDAA)”म्हणून घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र. ४८/भाग-१/अर्थसंकल्प
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: १४ नोव्हेंबर, २०२५

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र. ११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दि. १४ फेब्रुवारी, २०२४.
- २) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४८ भाग-२/ब-१/अर्थसंकल्प, दि.२५ फेब्रुवारी, २०२५.
- ३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४८ भाग-२/ब-१/अर्थसंकल्प, दि.१६ जून, २०२५.
- ४) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४८ भाग-२/ब-१/अर्थसंकल्प, दि.२३ जूलै, २०२५.
- ५) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४८ भाग-२/ब-१/अर्थसंकल्प, दि.११ ऑगस्ट, २०२५.
- ६) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४८ भाग-२/अर्थसंकल्प/अर्थसंकल्प, दि.२३ सप्टेंबर, २०२५.

प्रस्तावना -

सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व नियंत्रणासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचेकरीता आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याबाबत वाचा येथील शासन निर्णयान्वये वित्त विभागाने आदेश निर्गमित केले आहेत. सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद ११.१ मध्ये म.को.नि. नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे, आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head)

अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी क्षेत्रिय आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना वित्त विभागाच्या सहमतीने आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) म्हणून घोषित करण्यासाठी संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग सक्षम असतील, असे नमूद केले आहे.

२. त्याअनुषंगाने महसूल व वन विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या विविध कार्यालयातील “विवरणपत्र अ” येथे नमूद आहरण व संवितरण अधिकारी यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal Deposit Account Administrator-VPDAA) म्हणून घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय –

महसूल व वन विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या विविध कार्यालयातील “विवरणपत्र अ” येथे नमूद आहरण व संवितरण अधिकारी यांना वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक १४.०२.२०२४ मधील तरतुदीनुसार म.को.नि. नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर), ३३- अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे, आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal Deposit Account Administrator -VPDAA) म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

1. The said 'Virtual Personal Deposit Account' shall be subject to Audit.
2. The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms and conditions of the relevant GR have been followed in respect of the said 'Virtual Personal Deposit Account'.
3. No amount shall be transferred to the 'Virtual Personal Deposit Account' to avoid lapse of funds.
4. 'Virtual Personal Deposit Account' is applicable **only for the State Schemes** and not for Central Sector and Centrally Sponsored Schemes.
5. The Receipt to the said 'Virtual Personal Deposit Account' through Nil bill procedure shall be only for the bill drawn under:-
 - (I) MTR-31B for the object heads 27-Minor Works and 53-Major Works.
 - (II) MTR-45B for the object heads of expenditure 33- subsidies and 50-Other Charges.
 - (III) MTR-44 for the Object heads of expenditure 31-Grant-in-aid(Non Salary) and 35-Grant-in-Aid for creating of Capital Assets.
 - (IV) MTR-29 for the object heads of expenditure 52-Machinery and Equipment shall be applicable from 1 April 2025.

6. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate in the prescribed format after incurring expenditure from the VPDA to the offices viz O/o The Accountant General(A&E)-I, Mumbai, O/o The Accountant General(A&E)-II, Nagpur or O/o The PAO, Mumbai as per the respective jurisdiction for the Bills drawn under MTR-44 for the object heads of expenditure 31-Grant-in-aid (Non Salary), 35 Grant-in-Aid for creation of Capital Assets. For bills drawn under MTR-31B, MTR-45B, MTR-29 the Utilisation Certificate shall be submitted to the concerned administrative department.

7. The Expenditure from the 'Virtual Personal Deposit Account' shall be as per the Sanction order of the respective Grant.

8. The balances under the 'Virtual Personal Deposit Account' Shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.

9. The balances shall be reconciled with O/o The Accountant General(A&E) by the District Treasury Officer who shall submit Balance Certificate to O/o The Accountant General(A&E) for confirmation of their balances in the books of O/o The Accountant General(A&E) at the end of the Financial Year.

10. Monthly Plus Minus Memo related to this 'Virtual Personal Deposit Account' shall be sent to the O/o The Accountant General(A&E).

11. **The unspent balances under the 'Virtual Personal Deposit Account' shall be credited back to the Consolidated Fund of the State after completion of one year(365 days) from the date of drawal of the funds/date of credit of amount to the Virtual Personal Deposit Account or the timeline mentioned in the sanction order whichever is earlier.**

12. **All the conditions/instructions in the Finance Department GR No. संकीर्ण/2023/प्र.क्र.110/2023/कोषा प्रशा-5 dated 14-02-2024 and GR No. संकीर्ण/2023/प्र.क्र.110/2023/कोषा प्रशा-5 dated 12-03-2025 shall be allowed.**

13. All Rules of Maharashtra Treasury Rules, 1968 shall be applicable to the 'Virtual Personal Deposit Account'.

२. आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal Deposit Account Administrator -VPDAA) म्हणून घोषित करण्यात आलेल्या आहरण व संवितरण अधिकारी यांना यथास्थिती अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई किंवा संबंधित जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा संबंधित उपकोषागार येथे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” उघडण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. या शासन निर्णर्याच्या निर्गमन दिनांकापासून एक महिन्याच्या मुदतीत सदर आहरण व संवितरण अधिकारी हे महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) या कार्यालयास प्रस्ताव सादर करतील आणि संबंधित महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) यांचे कार्यालयाबरोबर योग्य समन्वय ठेवून प्राधिकारपत्र सत्वर प्राप्त करून घेतील. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) यांच्याकडून प्राधिकारपत्र निर्गमित झाल्यानंतर संचालनालय, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडून “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” संकेतांक विनाविलंब प्राप्त करून घेतील.

सदर कार्यवाही प्राधान्याने पूर्ण करून घेण्यासाठी संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख व्यक्तिशः जबाबदार असतील.

३. “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याच्या अनुषंगाने व त्याच्या परिणामकारक अंमलबजावणीबाबत वित्त विभागाने संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये स्वयंस्पष्ट सूचना वजा निर्देश दिले आहेत. सर्व संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख यांनी त्यानुसार तातडीने उचित कार्यवाही करावी. प्रस्तावित व्यवस्था लागू न झाल्यास होणाऱ्या परिणामांस संबंधित कार्यालय प्रमुख जबाबदार राहतील.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे अनौ.संदर्भ क्र.३१७,दि.०६/१०/२०२५ आणि महालेखापाल (ले.व.अ.) चे पत्र क्र युओआर क्र. TM/Gr.II/UOR-१३/VPDA-R&F/२०२५-२६/१३६१ दिनांक.१७.१०.२०२५. अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेताक २०२५१११४१६५११७२८१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षाक्तित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अश्विनी यमगर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा.उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव
४. मा.उपमुख्यमंत्री(वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
५. मा.महसूल मंत्री यांचे खाजगी सचिव
६. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
८. मा.मुख्य सचिव, यांचे सह सचिव
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरिक्षा), मुंबई
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र- २, नागपूर
११. अ.मु.स.(महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. अ.मु.स./प्र.स./सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१३. जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिधुदुर्ग, अहिल्यानगर, धुळे, गोंदिया.
१४. संचालक(लेखा व कोषागारे), मुंबई
१५. सहसंचालक (सुधारणा) संचालनालय, लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई
१६. वित्त विभाग (व्यय-९/कोषा प्रशा-५/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
१७. निवडनस्ती (कार्यासन अर्थसंकल्प)

महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२४/भाग-१/प्र.क्र.४८/अर्थसंकल्प
दिनांक. १४ नोवेंबर, २०२५ सोबतचे “विवरणपत्र अ”

अ. क्र.	जिल्हा	कार्यालयाचे नाव व पत्ता	आहरण व संवितरण अधिकारी यांचे पदनाम	डीडीओ कोड
१	सिंधुदुर्ग	जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदुर्ग	तहसिलदार (महसूल) सिंधुदुर्ग	१५०९०००९४८
२	सिंधुदुर्ग	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, सावंतवाडी	उपविभागीय अधिकारी, सावंतवाडी	१५०५०००९४७
३	सिंधुदुर्ग	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, कुडाळ	उपविभागीय अधिकारी, कुडाळ	१५०८०००२५१
४	सिंधुदुर्ग	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, कणकवली	उपविभागीय अधिकारी, कणकवली	१५०३०००९४७
५	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, सावंतवाडी	तहसिलदार, सावंतवाडी	१५०५०००९५६
६	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, दोडामार्ग	तहसिलदार, दोडामार्ग	१५०९०००९५६
७	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, वेंगुर्ला	तहसिलदार, वेंगुर्ला	१५०६०००९५६
८	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, कुडाळ	तहसिलदार, कुडाळ	१५०८०००९५६
९	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, मालवण	तहसिलदार, मालवण	१५०४०००९५६
१०	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, कणकवली	तहसिलदार, कणकवली	१५०३०००९५६
११	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, देवगड	तहसिलदार, देवगड	१५०२०००९५६
१२	सिंधुदुर्ग	तहसिलदार कार्यालय, वैभववाडी	तहसिलदार, वैभववाडी	१५०७०००९५६
१३	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी अहिल्यानगर, भाग अहिल्यानगर	५४०९०००९४७
१४	अहिल्यानगर	तहसिलदार कार्यालय, अहिल्यानगर	तहसिलदार, अहिल्यानगर	५४०९०००९५६
१५	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, नेवासा	तहसिलदार, नेवासा	५४०६०००९५६
१६	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, पाथर्डी	उपविभागीय अधिकारी, पाथर्डी	५४०८०००२५१
१७	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, पाथर्डी	तहसिलदार पाथर्डी	५४०८०००९५६
१८	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, शेवगाव	तहसिलदार, शेवगाव	५४११०००९५६

१९	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, संगमनेर	उपविभागीय अधिकारी, संगमनेर	५४९००००९४७
२०	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, संगमनेर	तहसिलदार, संगमनेर	५४९००००९५६
२१	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, अकोले	तहसिलदार, अकोले	५४०२०००९५६
२२	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, श्रीरामपूर	उपविभागीय अधिकारी, श्रीरामपूर	५४९३०००९४७
२३	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, श्रीरामपूर	तहसिलदार, श्रीरामपूर	५४९३०००९५६
२४	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, राहुरी	तहसिलदार, राहुरी	५४०९०००९५६
२५	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, कर्जत	उपविभागीय अधिकारी, कर्जत	५४०४०००९४७
२६	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, कर्जत	तहसिलदार, कर्जत	५४०४०००९५६
२७	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, जामखेड	तहसिलदार, जामखेड	५४०३०००९५६
२८	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, श्रीगोंदा-पारनेर	उपविभागीय अधिकारी, श्रीगोंदा-पारनेर	५४०९०००२५१
२९	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, पारनेर	तहसिलदार, पारनेर	५४०७०००९५६
३०	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, श्रीगोंदा	तहसिलदार, श्रीगोंदा	५४९२०००९५६
३१	अहिल्यानगर	उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, शिर्डी	उपविभागीय अधिकारी, शिर्डी	५४९४०००२५१
३२	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, राहाता	तहसिलदार, राहाता	५४९४०००९५६
३३	अहिल्यानगर	तहसिल कार्यालय, कोपरगाव	तहसिलदार, कोपरगाव	५४०५०००९५६
३४	धुळे	जिल्हाधिकारी कार्यालय, धुळे	लेखाधिकारी क्र.२	५२०९०००९४८
३५	गोंदिया	तहसिल कार्यालय, अर्जुनी मोरगांव	तहसिलदार, अर्जुनी मोरगांव	४४०३०००९५६